

Végeredményben a szerző egységesen szervezett és részletesen felépített kiképzést ismertet. A rádiókiképzés súlya lövészezrednél az összeköttetés felvételén van.

Honvédelmi Minisztérium hradó osztálya.

Az önműködő egyéni lőfegyver kérdése

(1916. évi 22. sz. Orosz Katonai Szemléből Fedorov V. m. tü. altábornagy „Az önműködő lőfegyver kérdése” című cikke.)

A második világháború alatt a hadseregeknél a következő típusú egyéni lőfegyverek voltak bevezetve:

1. Ismétlőpuskák és karabélyok.
2. Öntöltőpuskák és karabélyok.
3. Önműködő karabélyok.
4. Géppisztolyok.

Felmerült a kérdés, nem lehetne-e e típusokat egységesíteni, illetve egy típussal valamennyi feladatot kielégíteni.

Első lépés az egységesítés felé egyrészt a géppisztoly teljesítményének (lőtávolság) emelése a nagyság (összhosszúság) és a súly lényeges növelése nélkül, másrészt a puskanagyság és súly, s egyben a teljesítmény csökkentése. A puska teljesítményének csökkentése azért is lehetséges, mert korszerű harc közbeni feladata 1000 m-en aluli távolságra korlátozódott.

A géppisztoly és puska teljesítményének e közeledéséből önként adódik e két típusnak egységes lőszerrel való ellátása. Egységes lőszernek közvetlen következménye lehet, hogy a puska adottságait nem használjuk ki, ugyanakkor egy nagyteljesítményű géppisztoly sorozattűzben nem nyújt megfelelő találatképet.

Második lépés az egységesítés felé egy olyan önműködő fegyver szerkesztése, amellyel szembeni követelmények:

Teljes hossz: 1050 mm, csőhossz: 525 mm, legnagyobb súly 4.2 kg, hatásos lőtávolság 800 m, elsütő berendezése mind egyes, mind sorozattűz kiváltására legyen alkalmas.

A fegyverzet egyszerű fogással cserélhető, 8—10 és 16—20 tölténnyel tárral kellene ellátni.

Ugyanezt a típust nehezebb csővel és szükségállvánnyal, mint géppuskát is lehetne alkalmazni.

Az önműködő, fegyverek fejlődéstörténetét vizsgálva, a géppisztoly az első világháború végén pisztolytöltényt tüzelt, egyes vagy sorozattűzben, lőtávolsága 150 m-ig terjed, főleg a védelemben alkalmazták. Támadási feladatra már nagyobb teljesítményű lőszerre volt szükség, ami maga után vonta a fegyver fokozatos átalakulását és egyelőre a német 42 M. géppisztolyban ért el komoly teljesítményt. Az öntöltő és önműködőpuska közötti választást a lőszertakarékossági kérdés döntötte el az öntöltő puska javára. Ez a döntés azonban csaknem 40 évig tartott. A második világháborúban a géppisztoly tömeges használatával a döntést revidiálták és úgy látszott, hogy az önműködőpuskák bevezetésére sor kerül.

A harcászati követelmények azonban a fejlődésnek más irányt szabtak. Árok- vagy helység harcban a puska hossza fokozatosan csökkent, amivel természetesen a lőtávolság is rövidült. Ezzel párhuzamosan az általános tűzharc feladatok is 1000 m-en aluli távolságra korlátozódtak. *Ez adta a gondolatot arra, hogy egyrészt a kisteljesítményű géppisztolyról önműködő karabélyra és a hosszú puskáról ugyancsak karabélyra lehet áttérni.* Ezzel a géppisztoly eredeti pisztolytöltényének hatását emelni, a puskatölténynek a teljesítményét pedig a csökkent lőtávolság és karabély csőhossznak megfelelően mérsékelni lehet. *Ha pedig ez így van, a feladatot egy olyan fegyvertípussal lehet megoldani, amely mind a géppisztoly, mind az önműködőpuska harcászati és lövésszaki feltételeinek megfelel.* Ugyanis állás- és helység harcban rövid fegyver és kisteljesítményű lőszer elegendő, egyéb harci feladatoknál a legnagyobb tüzelési távolság csak ritkán nagyobb 800 méternél.

Az egységes fegyvertípus kialakításának az útja tehát az volna, *hogy a géppisztoly alulról, az öntöltőpuska pedig felülről közelítené meg az önműködő karabélyt, természetesen egységes tölténnyel.* Ennek gyártástechnikai előnyei kézenfekvők.

Ha azonban az egységes önműködő karabély, a puska ritkán adódó feladatait nem tudná kielégíteni, *akkor az egységes lőszer és az önműködő szerkezet megtartása mellett a cső meghosszabbításával lehetne a lőtávolságot növelni.*

A szovjet hadseregben ezt a típust már ki is dolgozták.

Az amerikai hadsereg a Garanda-féle öntöltőpuskát használja. Igen nagy súlyt helyeznek a kis találatképre, a könnyű önműködő fegyverek szóró tűzét kevesebbre becsülik, mint az egyes lövésnek a pontosságát. Ők a nagyobb teljesítményű öntöltő fegyverek hívei.

Géppisztoly a hadsereg csak egyes különleges alakulatainál van.

Az angol hadseregben ugyancsak az öntöltőpuska a szabvány. Csak különleges alakulatok vannak pisztolylőszerű tüzelő géppisztolyokkal ellátva.

A volt japán hadsereg a magasfokú ballisztikai tulajdonságú hosszcsövű puskát részesítette előnyben. Géppisztolyok csak bizonyos alakulatoknál voltak.

A volt német hadsereg a géppisztolynak tulajdonította a legnagyobb jelentőséget. Géppisztolya a múlt világháború végén a legjobb ballisztikai tulajdonságokkal rendelkezett. Önműködő fegyverei hadi kipróbálás alatt állottak.

Az önműködő rendszerek egységesítése szükséges és időszerű. Az eddigi nagyszámú kísérleti minták helyett a fejlődés iránya az egységes önműködő karabély felé mutat. Természetesen minden ilyen rendezés és átalakulás hosszú időt vesz majd igénybe, mint ahogy azt a Maxim, Madsen, stb. típusok kialakításánál a fegyvertörténelem tanítja. Az önműködő fegyvereknél legnagyobb aggály marad a lőszerfogyasztás kérdése. *Mind Ezek ellenére a jövő egyéni fegyvere az egységes önműködő karabély lesz.*

Hertelendy Jenő